

Lovec preži na mestu (za skalo, v kotanji, skrit v travi) na ribo, ki prip-lava mimo, pri tehniki zalezovanja pa se ji približuje po dnu, medtem ko se riba pase. Preža in zalezovanje v bibavičnem pasu zahtevata veliko obtežitev (tudi do 16 kilogramov), da lahko lovec samo nekaj decimetrov globoko leži na dnu ali se po njem plazi. Prežanje v velikih globinah pa je od vseh najnevarnejša tehnika.

Značilnosti tehnike drsenja - po-niranja v globino so neslišen potop, počasno »plavutkanje« in proti dnu le padanje ter krmarjenje s plavut-mi. Ribo lovec upleni med spušča-njem, nad dnom ali tik pred njenim skrivališčem.

Pičle možnosti, da se znajdete v žrelu

Za drzne in izkušene je tehnika po-niranja in preže v modrem, sredi morja na velike pelagijske ribe. V Sredozemlju tako lovijo rumene tune, v tropskih morjih pa sabljarice, zobate tune, barakude (po videzu spominjajo na ščuke), ribe wahoo. Ribo iz globine privabijo z umetni-mi svetlečimi vabami in tudi z nare-zanimi kosi rib in njihovo krvjo. To pa lahko privabi tudi nezaželenega gosta, morskega psa.

Že pri omembi morskega psa mnogim zaledeni kri v žilah. Predvsem zaradi neverodostoj-nega prikazovanja teh veličastnih morskih živalih v nizu filmskih spektaklov Žrelo in senzaciona-lističnem poročanju medijev, ka-dar se kakšen, sicer zelo redek na-pad res zgodi.

Pa vendar, Ljubljčan Damijan Pesek se je oktobra 2008 znaš-l v žrelu naključja. Ob obali oto-ka Vis ga je med podvodnim lo-vom napadel morski pes in mu raztrgal nogo. Hitra intervencija s helikopterjem in uspešna opera-cija v bolnišnici v Splitu sta mu rešili življenje. Rekonstrukcija do-godkov je pokazala, da ga je na-padel okoli štiri metre velik beli morski volk, težak kakšne pol to-ne. Beli volkovi so največji plenilci med morskimi psi, prav vse vrste morskih volkov pa so nevarne. Najbolj izstopa beli morski volk, ki je največji in najtežji. Kaže, da je morskega volka zanimala riba, ki jo je imel na nizalki za pasom, in ne podvodni lovec. Pesek je ri-bo, gofa, že kakšni dve uri pred napadom v morju očistil in ga po-tem za pasom nosil vse do čolna, zasidranega v zalivu. Napad se je zgodil le kakšnih 20 metrov, pre-den bi se povzpел na čoln.

Sledovom kemičnih snovi, ki jih zazna v vodi, beli volk lahko sle-di tudi na razdalji nekaj kilome-trov in uplenjeni gof je vsekakor bil vzrok za napad na nesrečnega lov-ca. Beli morski volk v Jadranskem morju je danes odvisen od njego-vega (v Sredozemlju) priljubljene-ga plena - tunov. Ker je teh čeda-lje manj, se loti tudi podobnih rib, kot so gofi.

A preplah za podvodne lovce ter kopalce v Jadranu je povsem odveč. Ocenjena možnost je en na-pad v sto letih.

Kdaj je bera najboljša

Za uspešen podvodni lov so naj-boljše zgodnje jutranje ure in zgo-dnji večer, navadno so boljši rti kot zalivi, plitvine bolj kot obala, južne strani otokov bolj kot sever-ne, kamnito dno bolj kot travna-to in peščeno. Bolj ko so morske obale naseljene, več ljudi raz-lično, tudi na nedovoljene nači-

LEGENDE PODVODNEGA LOVA

■ Lovci s po tremi osvojenimi naslovi svetovnega prvaka so:

Jose Amengual: 1973, 1981, 1985

Renzo Mazzarri: 1987, 1989, 1992

Pedro Carbonell: 1996, 2000, 2002.

■ Start na prvem svetovnem prvenstvu za samostojno Slovenijo (Mallorca 1992)

■ Najboljši slovenski podvodni lovec Jože Turk med lovom

Za uspešen podvodni lov so najboljše zgodnje jutranje ure in zgodnji večer, pona-vadi so boljši rti kot zalivi, plitvine primernejše kot obala, južne strani otokov bolj kot severne, kamnito dno bolj kot travnato in peščeno.

■ Ugriz belega volka je bil skoraj usoden.

ne lovi ribe, manj je zato v bliži-ni rib. Mirno morje ni najbolj ugo-dno, veter z juga, malo nakodra-no morje in plima v naraščanju so zelo primerne razmere za tehni-ko preže in zalezovanja v bibavič-nem pasu.

Zdi se, da je prisotnost rib pre-mosorazmerna s težavnostjo raz-mer za podvodnega lovca. Moč-neje kot morje buta ob obalo, ra-je se ribe zadržujejo v morski pe-ni, močnejši kot je tok, več rib si v njem išče hrano. Pri bonaci so možnosti za dober priobalni lov majhne.

Na pojavljanje rib vplivajo tu-di lunine mene, temperatura mor-ja in globina ločnice med površin-sko, toplejšo ter globljo hladnej-šo vodo, vidljivost oziroma stopnja motnosti, moč in smer vetra ter va-lov, oblačnost, senca. Če je sploh možno poznati vso kombinatori-ko vplivov, jo najbolj poznajo do-mačini.

Spektakularni dosežki

Le dolga apnea in doseganje veli-kih globin še zdaleč ne izoblikuje-ta vrhunskega lovca. Če bi, bi bi-li športniki, ki postavljajo rekor-de v disciplinah prostega potaplja-nja, tudi najboljši podvodni lov-ci. So pa njihovi dosežki spektaku-larni. Svetovni rekorder Avstrijec Herbert Nitsch se je z enako pota-pljaško opremo, kot jo uporablja-mo podvodni lovci (maska, plavu-ti, neoprenska obleka in pas z utež-mi) že potopil do globine 124 me-trov, Francoz Stephane Mifsud pa pod vodo zadržuje vdih kar 11 mi-nut in 35 sekund.

Vrhunskega podvodnega lov-ca izoblikujejo čas in izkušnje, ki jih je pridobil v morju. Pravo meri-lo kakovosti podvodnega lovca so doseženi rezultati na tekmovanjih v morjih in oceanih, okrona pa ga naslov svetovnega prvaka. Kako izmeriti, kdo je najboljši? Zelo po-enostavljen odgovor bi bil, da je zmagovalec tisti, ki ujame največ največjih rib.

Kdo je zmagovalec

Vendar potek in merila, kdo pos-tane zmagovalec nekega tekmo-vanja, določajo tekmovalna pravi-la, ki so bolj ali manj skladna s pravi-li za svetovna prvenstva. Tek-movalci tekmujejo v istem označe-nem območju, znotraj katerega se prosto premeščajo s čolnom, ki ga upravlja čolnar, ki je obenem sod-nik. Tekmovanja trajajo od štiri do šest ur, o zmagovalcu pa odloča-jo točke, ki jih tekmovalec zbere z uplenjenimi ribami.

Sistem točkovanja določa, kate-re so veljavne ribe oziroma vrste, ki se jih ne sme loviti (ki se takrat drstijo, ki so ogrožene ali takšne, ki jih je prelahko ujeti), in kakšno najmanjšo težo morajo imeti. Ve-ljavna riba prinaša točke za ulov in točke za težo. Določeno je še, do katere največje teže riba še prina-ša točke (na primer, če je gof težak 30 kilogramov, se bo točkoval za 15 kilogramov), omejitve ulova števi-la iste vrste rib, pa vrste rib, ki mo-rajo imeti najmanjšo dovoljeno te-žo in prinašajo samo točke za ribo kot primerek (na primer ugor, mo-rena) in drugo.

Najboljši slovenski podvodni lo-vec je Jože Turk, ki je v 19 letih tek-movanj še v času nekdanje Jugosla-vije za barve DRM Ljubljana osvojil 64 pokalov, medalj in priznanj, v zadnjem času pa tudi Robert Pod-goršek.

IZ KOTA

TOČKA VEČ ZA ŽENSKI ŠPORT

F LUCIJA B. PETAVS
lucija.petavs@
finance.si

Videti lepo in hitro žensko na kolesu, ki oglašuje »kolesar-sko« mesto Ljubljana, ki ravno te dni dobiva nove kolesarske površine, ali to ni lepo?

Vesela novica te jeseni, ki sem se je tudi sama kot amaterska kolesarka zelo raz-veselila, je bila, da želi mesto Ljubljana, ki postaja čedalje bolj tudi »športno« mesto, imeti svojo lastno žensko kolesarsko ekipo. V njej bodo zbrane najboljše slovenske kolesarke - te bodo prihajajoči konec tedna v Podsmreki pri Ljubljani na cestni dirki končale še eno uspešno se-zono - in verjetno tudi nekaj tujk za doseganje višje postavljenih ciljev.

Toda, žensko kolesarstvo, ali sploh obstaja? Vpraša-nje, ki si ga bo verjetno postavilo mnogo bralcev. Če še ne veste: Slovenija ima glede na svojo velikost tako neverjetno veliko število svetovno uveljavljenih ko-lesarjev, da so nam lahko nevoščljive tudi velike ko-lesarske države, kot so Nizozemska, Italija, Francija, Belgija in ZDA. Med temi kolesarji so zdaj že šesto le-to tudi kolesarke, ki jih skrbno trenira eden najbolj zavzetih slovenskih kolesarskih trenerjev, Gorazd Penko. Kolesarke prve ekipe so bile od vsepovsod; dekleta so hodila v službe, delala, študirala, bila so brez kolesarskih osnov, vendar so bila zelo motivira-na. A te polprofesionalke, ki ne živijo od svojega špor-ta, vendar mu namenjajo ves svoj prosti čas in energi-jo, so utrle pot. Tekmujejo na dirkah po vsej Evropi, že dvakrat so se uspešno udeležile svetovnega prven-stva. Prihajajo iz vse Slovenije, s čimer je Penko podrl mit o slovenski neenotnosti. Vsako leto pridejo mlaj-še in bolj motivirane.

Daje kolesarstvo ekipni šport, ne bom posebej pou-darjala, to vedo vsi, ki vsaj malo spremljajo znameni-ti Tour de France. Zato me novica, da bo mesto vlož-i-lo nekaj svojih sredstev v kolesarstvo, in to v žensko ekipo, še posebej veseli. S tem se bo, razumljivo, po-skušalo tudi potegovati za pripravo velikih prireditev za poklicne in ljubiteljske kolesarje. Videti lepo in hit-ro žensko na kolesu, ki oglašuje »kolesarsko« mesto Ljubljana, ki ravno te dni dobiva nove kolesarske po-vršine, ali to ni lepo?

Ženski šport je v vseh disciplinah zelo zapostavljen (a tako je povsod po svetu) in tudi njegova družbena vloga je precej podcenjena. V njem se kažeta milina in resnična lepota ženskega telesa (ki, mimogrede, ni-ti malo ni podobna tisti, ki nas vsak dan napada s pla-katov najbolj prodajanih modnih znamk), to je resnič-na predanost zdravemu življenju. Življenje športnice ni potica, je vseživljenjsko usklajevanje družinskih in športnih obveznosti. Lep primer je vrnitev po rezul-tatih še vedno najboljše kolesarke v vožnji na čas, Tjaše Rutar, ki je med vrhuncem svoje kariere zanosila, iz-pustila minulo sezono, le nekaj mesecev po porodu pa se je že pripravljala na novo.

Neželim in niti ni namen te kolumne s komerkoli po-lemizirati o tem, zakaj je nogomet tako zelo bogat in priljubljen šport, da se v času splošne krize slavni klu-bi lahko za astronomsko visoke zneske brezsravno dogovarjajo o prestopu igralcev prvih svetovnih lig. Že prav, da je žogobrc najnaravnejše gibanje, da otro-ci radi tečejo za žogo in se s fuzbalom lahko poistove-timo prav vsi. Gre predvsem za to, da gre žensko ko-lesarjenje lahko mirno po poti slovenskega ženskega smučanja. Otroci radi tudi smučajo in vozijo kolo, ali ne? Morda pa nogomet ne bo vedno tisti šport, ki pro-izvaja tako malo zabave za tako veliko denarja. Če ne verjamete: kdaj ste si nazadnje ogledali kakšno slo-vensko prvoligaško tekmo? Jaz sem si jo ravno minu-lo nedeljo na Prevaljah. Kaj nogomet še drži pokon-ci? Kakovost prav gotovo ne.